

Rast: 3 razlogi, zakaj je previdnost nujna

28. 2. 2017

Slovenska gospodarska rast z zamikom približno leta dni sledi evropski. Čas je za proticiklično delovanje državnega proračuna oziroma za ustvarjanje proračunskih presežkov in zahtevnih strukturnih reform.

Prva ocena gospodarske rasti v višini 2,5 % v celotnem lanskem letu je skladna z našimi pričakovanji iz jesenske napovedi. Napovedovali smo 2,3-odstotno rast. Končni podatki so lahko še nekaj let kasneje predmet revizije. Vsekakor pa na podlagi anketnih zaznav o mnenju gospodinjestev ljudje to rast občutijo.

Od trošenja do rasti: začasno ali trajno?

Glavnino rasti je prispevalo trošenje gospodinjestev, ki je v zadnjem četrtletju poraslo za več kot 4 odstotke, kar je najhitreje po letu 2008. Nizke obrestne mere, več delovnih mest in rast plač so prepričali gospodinjestva, da več trošijo, in sicer tako za nepremičnine kot vozila, pohištvo in belo tehniko.

Del tega učinka je začasne narave, saj so gospodinjestva s temi nakupi v preteklosti precej odlašala. Prav domače trošenje vpliva na rast zaposlovanja v storitvenih dejavnostih, kot so trgovina, finančne storitve, poslovanje z nepremičninami, tudi v turizmu.

Hitreje od Višegrada, počasneje od Hrvaške

Rast v zadnjem četrtletju je bila nad rastjo v evrskem območju, in sicer za slab odstotek. Bila je tudi nekoliko hitrejša od tiste v višegrajskih državah (2,3 %), predvsem zaradi ohlajanja na Češkem in Madžarskem.

Med primerljivimi državami so imeli rast višjo še na Hrvaškem (3,4 %), kjer je bila ta najvišja v zadnjih devetih letih. Aktualen nivo optimizma je v EU na visokih ravneh, saj so pričakovanja nabavnih menedžerjev na rekordnih ravneh.

Zakaj previdnost pri napovedih ni odveč?

1. ***Podobne razmere kot leta 2007-08.*** Pri oceni Evropske komisije za letošnje in prihodnje leto se nam obeta okoli 3-odstotna rast, ki pa je ne bo spremljalo krčenje proračunskega strukturnega primanjkljaja, pač pa njegovo povečevanje. S tem se močno oddaljujemo od zavez Pakta za rast in stabilnost in ne ustvarjamo zadostnega manevrskega prostora v proračunu ob izbruhu nove krize. Aktualne napovedi je sicer ne odražajo, vendar je situacija zelo podobna kot v letih 2007 in 2008, ko so se težave z ameriški hipotekarnimi obveznicami pričele prvič omenjati v ZDA in so jih vsi podcenjevali.
2. ***Ekonomski nacionalizem in višje obrestne mere.*** Trenutni razlogi za previdnost in potrebo po ustvarjanju javno-finančnih presežkov so predvsem povezani z dinamiko zviševanje obrestnih mer, gibanjem cen surovin, ki zopet naraščajo, bolj ali manj prikritim ekonomskih nacionalizmom, ki ga izvajajo številne države, in geopolitičnim napetostim, ki pomenijo več izdatkov za obrambo in socialno politiko.
3. ***Tveganje za davkoplachevalce.*** Prav tako ima država posredno in neposredno še vedno velik delež državnega lastništva. Jamči tudi za del dolga, ki izvira iz tega lastništva. Ob obratu poslovnega cikla nas tako spet lahko preseneti visok javno-finančni primanjkljaj in stroški sanacije državnih podjetij.